

Zimní přechod Velké Fatry

Odjezd na přechod Velké Fatry jsme si naplánovali na pátek 19. listopadu 2004. Tenkrát ale česká média uveřejnila zprávu, že ve slovenských horách začíná foukat, tak jsme odjezd o den odložili. V sobotu už byla naše média plná zpráv o ničivé vichřici, která se přehnala přes Vysoké Tatry a přilehlá pohoří. Přechod se neuskutečnil.

Od té doby jsme si přechod ještě několikrát plánovali, ale vždy z něho z nějakého důvodu sešlo. Až nyní, v březnu 2009, jsme byli konečně úspěšní a přechod absolvovali. Před odjezdem jsme si samozřejmě zjistili předpověď počasí, mělo být polojasno, a lavinový stupeň, který byl 2 z pětistupňové mezinárodní stupnice. Všechny tyto informace jsou přehledně uveřejněny na webových stránkách Horské záchranné služby Slovenské republiky (www.hzs.sk). Vzhledem k výšce sněhové pokrývky až 150 cm bylo třeba zvážit pohyb pomocí sněžnic, běžek nebo skialpů. Díky nulovým zkušenostem se skialpy a obavě z příliš ostrého terénu na běžky, jsme se nakonec rozhodli pro sněžnice. Na českém trhu jsou k dostání sněžnice různých typů i výrobců, my nakonec vyfasovali sněžnice amerického výrobce MSR (Mountain Safety Research).

Ale zpátky k cestě a přechodu samotnému. Jako optimální směr se nám jevila trasa ze severovýchodu na jih, takže jsme se rozhodli jet vlakem do Ružomberku. To s sebou nese i další výhodu, protože v 19:27 tam jezdí přes Třebíč přímý lůžkový vůz České Budějovice-Košice. To si člověk dá takhle před spaním dvě piva a pak spí celou cestu až do cílové stanice jako nemluvně.

Je 4:44 a my vystupujeme v Ružomberku z vlaku, je tma a pod mrakem. V nádražní budově snídáme a za svítání vyrážíme po zelené značce z města směr Vlkolíneček, kam vede vyšlapaná cesta. Do Vlkolínce,

kteřý je od roku 1993 v UNESCO, už vcházíme po žluté značce kolem hřbitova a kostela. Jsou zde krásné roubené dřevěnice a z infotabulí se dovídáme, že první zmínka o obci pochází z roku 1376. Při odchodu potkáváme domorodou babičku, ale to již funíme do kopce dál po žluté na Vlkolínské lúky, kde se vracíme na zelenou. V protější stráni vidíme nasvícené sjezdovky Malinné a to je na dlouhou dobu poslední sluníčko. Sněhu začíná přibývat, ale hlavně zde již není vyšlapaná cesta, což nás nutí k nasazení sněžnic. První kroky ve sněžnicích jsou poněkud rozpačité, je třeba jít trochu ze široka a kolébatou chůzí ne nepodobnou pohybu kačen. Je tu nasněžený prašan a boříme se víc, než jsme si plánovali. Svoji roli na tom ale hraje asi i to, že máme na zádech batohy, které k naší hmotnosti přidávají přibližně dalších 20 kg navíc. Zahajujeme postupné stoupání do Sedla Pod Vtáčnikom, jdeme v mlze a občas proletuje sníh. Kousek za sedlem děláme začátečnickou chybu a místo, abychom šli po tyčích, které slouží k orientaci během zimních návštěv hor, jdeme po značce. S jejím nacházením problém nemáme, ale cesta je poněkud horší a místy se noříme i se sněžnicemi po kolena do sněhu, což s krosnou na zádech není nic příjemného. Po tyčích vedla skialpinistická stopa, kterou jsme nechtěli ničit. Později však zjišťujeme, že ve sněžnicích ji nijak neničíme, takže ji potom občas používáme, výrazně nás to urychluje. Mlhavým traverzem se dostáváme do Nižného Šiprúnského sedla (1 327 m n.m.), a protože je skoro poledne, vaříme si rajskou polévku. Posilnění teplou stravou, kterou jsme doplnili i tekutinou, vyrážíme přes Malou Smrekovici na pivo do vojenské zotavovny Smrekovica. To se ukazuje jako velmi dobrý tah, protože během hodinové pauzy, kdy si dáváme i oběd, se mraky rozestupují a vylézá sluníčko. Díky tomu se cesta přes Močidla stává jedním z nejhezčích zážitků dnešního dne a ze Skalných Alp (1 463,2 m n.m.) ozdobené krásnými sněhovými převějemi se nám otvírají výhledy na Nízké Tatry a Rakytov, který je dominantou severní části Velké Fatry. Poprvé během dnešního dne zkusíme na sněžnicích prudký sestup a jsme mile překvapeni. Horší to už je s traverzem

do sedla před Tanečnicí, kdy se pohybujeme jako na kladině a musíme pokládat nohu přes nohu. V plochem sedle se schováváme za smrkem a hrabeme si lopatou díru ve sněhu jako dnešní nocležiště, vaříme večeři a kocháme se výhledem na krásně nasvícený Salatín. Před 19. hodinou již uleháme ke spánku, je jasno a obloha posetá hvězdami...

Když se ráno po skoro dvanáctihodinovém spánku probouzíme, je pod mrakem a konstatujeme, že v noci byla lehce zima na nohy. Za vinu to dáváme botám schovaným ve spacáku, aby nezmrzly. No nic, dezinfekce nám vlévá teplo do žil, snídáme, balíme a za hodinu jsme již na cestě. Přes vrchol Rakytova tyče nevedou, stejně v té mlze není o co stát, takže jdeme po žluté značce západní traverz míjeje značku s nápisem „Lavinový terén“. Není to nijak dlouhý úsek a bez sněhu by se šel určitě pěkně, ale to kladení nohy přes nohu je nepříjemné a otravné. Následný výstup na Kračkov (1 397,5 m n.m.) je krátký ale o to ostřejší, navíc se boříme i se sněžnicemi po kolena do sněhu. Určitě bych ho nechtěl sjíždět na běžkách jako skupinka Čechů, které jsme potkali před chvílí v protisměru. Z vrchu máme další krásný výhled na mlhu a velmi vydařenou převěž, která „výhled“ aspoň trochu zpestřuje. Při sestupu z Kračkova se dostáváme pod mraky a otvírá se nám výhled do údolí, na vápencový vrchol Čierny kameň (NPR) a utrženou základovou lavinu ve východní stěně Ploské. O chvíli později se dovídáme, že lavina se utrhla předchozí večer a prý to byl pěkný hukot. Dalším traverzem se dostáváme do sedla Ploskej, kde je sníh vyfoukán až na trávu, a zahajujeme pozvolný výstup na Ploskou (1 534 m n.m.), kde jsme v poledne. Oběd si zde nedáváme, neboť o půl hodiny dál stojí Chata pod Borišovom. Sestup z Ploské byl hodně nepříjemný, po přemrzlém sněhu a prudký, kdy stačil chybný krok či proklouznutí sněžnice a dalo se sletět dolů do sedla o 150 výškových metrů níže. Nic takového se nám

nestalo a za tu kapustnici s pivem na chatě to stálo. Stejně jako včera i dnes jsme po obědě vyšli ven a svítilo sluníčko. O to horší však byl zpětný výstup na Ploskou, protože sluneční paprsky pálily a z nás tekla pot jako v sauně. Druhý sestup z Ploské je již po červené značce, kdy ještě chvíli vidíme Suchý vrch, Ostredok a Križnou, než je přikryje mrak. Potom přeběhneme Chyžky a u Koniarek již sháníme Salaš pod Suchým vrchom, kde budeme dnes nocovat. Jsme tam sami, rozděláváme oheň v kamnech, kde pak v ešusech rozpouštíme sníh na pití a přípravu večeře, a vybalujeme si věci. Čtveřice později příchozích Poláků jde spát pod střechem, vypadají docela zmrzle, takže je pouštíme ke kamnům, vaříme si večeři na plynu a kolem 20. hodiny jdeme spát.

Vstáváme do mlhavého dne s minimálním rozhledem, Poláci vstávají až při našem odchodu. Dneska je mlha (nebo to jsou mraky?) extrémně vydařená, jdeme od tyče k tyči, protože o moc dál není vidět. Jedinou světlou chvilkou je pobyt na nejvyšším vrcholu Velké Fatry - Ostredku (1 592 m n.m.), kdy se nám na chvíli ukazují Vysoké Tatry jako nějaké přízraky. Hřebínek na Križnou (1 574,3 m n.m.) přecházíme za jednu hodinku hlavně díky tomu, že není vidět nic než mlha, takže se nezdržuje kocháním se krásnými výhledy. Po modré sejdeme na Líšky a přes hodinu scházíme červenou sjezdovku do Turecké, která má převýšení 700 m. Celou cestu potkáváme staré sloupy či jejich betonové základy, které zde zbyly po sedačkové lanovce. Po silnici to je kousek do Starých Hor, kde sedáme na autobus do Ružomberku a za chvíli nám jede vlakové spojení se třemi přestupy až do Třebíče. Příští rok vyrazíme na sněžnicích znovu.

David Bríza

